

System AMS: Kompletní odpověď na dotaz MF Dnes ohledně kontrolní zátěže

Praha, 8. prosince 2023

Na konci listopadu 2023 obdržel SZIF ze strany Mladé fronty DNES dotaz týkající se vysoké kontrolní zátěže, která provází systém AMS v prvním roce fungování, a postoje SZIF k této věci. Níže plné znění odpovědi.

Jedním z očekávaných přínosů systému AMS bylo snížení počtu kontrol na místě a obecně kontrolní zátěže. Toto očekávání však nebylo v roce 2023 reálně naplněno a počet kontrol je nyní zhruba dvojnásobný oproti době před zavedením AMS.

Standardním a předpokládaným mechanismem kontrol je v rámci AMS provádění kontrol kvality systému AMS a geoprostorové žádosti. Původně měla být u monitorovatelných opatření ověřena výměra u vybraných pozemků (cca 1-2 pozemky u vybraných žadatelů, přibližně 5000 pozemků v rámci celé ČR) a na těchto pozemcích ověřeno plnění podmínek způsobilosti.

V průběhu července a srpna 2023 ovšem došlo ze strany Evropské komise (dále „EK“) k upřesnění nejasně formulovaných ustanovení evropských předpisů týkajících se provádění kontrol a zaslání doplněného a výrazně upraveného metodického dokumentu podrobně popisující výběr ke kontrole a rozsah prováděných kontrol. Pokud nedojde ke změně či jinému výkladu ze strany EK, nemůže dojít ke snížení počtu kontrol (kontrolní zátěže). Je vhodné zmínit, že na rozdíl od předcházejícího období vybírá pozemky ke kontrole kvality (a potažmo tak jednotlivé žadatele) přímo EK.

Z pohledu SZIF jsou tyto požadavky a dopady v rozporu s cíli, se kterými EK systém zaváděla. Je nutné s EK vést jednání a tyto neočekávané a nechtěné dopady vyřešit.

Česko se z výše uvedených důvodů oficiálně připojilo k žádosti platebních agentur členských států směřované EK. Cílem má být revize pokynů, aby byly přiměřené zátěži,

kteřou platební agentury při provádění nového modelu poskytování služeb ponесou. EK by měla navrhovanou metodiku vylepšit v souladu s povinnostmi stanovenými v nařízení a s ohledem na vhodnou rovnováhu mezi zátěží spojenou s ujištěním a kontrolou.

Nastalou situaci jsme po konzultaci s Ministerstvem zemědělství připraveni řešit na všech úrovních, tedy nejen přímo s EK, ale rovněž prostřednictvím europoslanců či přímo na Radě ministrů. Aktuálně bude problematika prodiskutována ze strany SZIF se SZEU v Bruselu. SZIF tento bod navrhl jako vhodný k projednání na blížkém zasedání Rady.

Státní zemědělský intervenční fond (Fond) je akreditovanou platební agenturou pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných z Evropského zemědělského záručního fondu, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu. Je zprostředkovatelem finanční podpory z Evropské unie a národních zdrojů. V současné době Fond administruje režimy podpor 1. a 2. pilíře Společné zemědělské politiky a národní dotace. Konkrétně se jedná o přímé platby, tržní opatření a Program rozvoje venkova. Fond rovněž administruje národní značky kvality potravin KLASA a Regionální potravina. V současné době má 7 regionálních odborů a dalších 65 lokalizovaných pracovišť, která poskytují služby žadatelům přímo v místě jejich působení.